

Висновок

про наукову новизну, теоретичне та практичне значення результатів дисертації «Управління сталим розвитком залізрудних підприємств з урахуванням інноваційно-інвестиційної складової»

**здобувача вищої освіти ступеня доктора філософії за спеціальністю 073 Менеджмент
(галузь знань 07 Управління та адміністрування)**

1. Актуальність теми дисертації

Дослідження проблем інноваційно-інвестиційної діяльності перебуває у центрі уваги забезпечення сталого прогресивного розвитку сучасного підприємства. Це зумовлено тим, що в умовах постійних трансформацій світового ринкового простору інновації є вирішальним фактором формування конкурентоспроможності підприємства, а інноваційний процес є найважливішою домінантою його економічного розвитку. Однією з головних проблем діяльності сучасного залізрудного підприємства є збереження його стійкості в умовах нестабільного ринкового середовища. Управління підприємством має здійснюватися за принципом гарантованого результату та забезпечувати його сталий розвиток, не зважаючи на виклики конкуренції в ринковому просторі, де курс інноваційно-інвестиційного розвитку залишається пріоритетним напрямком господарювання оскільки інноваційний та інвестиційний процеси завжди були взаємопов'язані та взаємозумовлені.

1.1. Зв'язок теми дисертації з державними програмами, науковими напрямами університету та кафедри

Тема дисертації відповідає науковому напряму кафедри менеджменту і адміністрування: фундаментальні наукові дослідження з найбільш важливих проблем розвитку науково-технічного, соціально-економічного, суспільно-політичного, людського потенціалу для забезпечення конкурентоспроможності України у світі та сталого розвитку суспільства і держави.

Дисертаційна праця виконана відповідно до напрямів науково-дослідних робіт Криворізького національного університету Міністерства освіти і науки України за темами: «Система управління прогресивним розвитком потенціалу підприємства в умовах трансформацій економічного простору» (номер державної реєстрації 0119U002389) та «Оптимізація механізму управління інноваційно-інвестиційним розвитком підприємств» (номер державної реєстрації 0121U113054), у межах яких автор удосконалив методичні підходи до оцінювання рівня сталого розвитку залізрудних підприємств з урахуванням інноваційно-інвестиційної складової, що ґрунтуються на визначенні його граничних можливостей, моніторингу та діагностиці спроможності підприємства до активізації використання науково-технічного прогресу.

1.2. Особистий внесок здобувача в отриманні наукових результатів

Результати дисертаційної роботи, що пропонуються на захист, отримано автором особисто і відображено у наукових публікаціях. З наукових праць, опублікованих у співавторстві, використано лише ті ідеї і положення, що є результатом особистих досліджень здобувача і становлять його індивідуальний внесок та не містять елементів плагіату та запозичень. Запропоновано концептуальну структурно-функціональну схему ключових етапів процесу управління сталим розвитком залізрудних підприємств з урахуванням інноваційно-інвестиційної складової, обґрунтовано методичні підходи стосовно управління сталим розвитком залізрудних підприємств, які сприяють створенню умов щодо забезпечення прийнятних рівнів підприємницького ризику бізнес-напрямів залізрудного підприємства в процесі управління його прогресивним розвитком за умов інтенсивної конкуренції за динамікою ринку залізрудної продукції.

1.3. Достовірність та обґрунтованість отриманих результатів та запропонованих автором рішень, висновків, рекомендацій

Достовірність результатів роботи підтверджується сформульованими автором теоретичними положеннями, висновками і рекомендаціями, які можуть стати методико-прикладною базою розробки і вдосконалення процесу управління сталим розвитком залізрудних підприємств з

урахуванням інноваційно-інвестиційної складової. Зазначене підтверджується довідками про впровадження результатів роботи.

1.4. Ступінь новизни основних результатів дисертації порівняно з відомими дослідженнями аналогічного характеру

Удосконалено:

- концептуальну структурно-функціональну схему ключових етапів процесу управління сталим розвитком залізорудних підприємств з урахуванням інноваційно-інвестиційної складової, яка, на відміну від наявних, базується на багатоцільовому системному теоретико-ігровому моделюванні, ієрархії моделей «бізнес-одиниця» – «бізнес-напрями» та багатокритеріальному оцінюванні наявних напрямів бізнесу, що дозволяє підвищити ефективність прогнозування тенденцій альтернативних варіантів сталого розвитку підприємства за умов невизначеності й конфліктності ринку залізорудної продукції;

- методичний підхід до багатоцільового інтегрованого критеріального оцінювання рівня сталого розвитку залізорудних підприємств з урахуванням аспекту активізації інноваційно-інвестиційної складової, який, на відміну від наявних, на основі принципу потенційного розподілення прояву ризиків на компонентах функціонала оцінювання з урахуванням аспектів інвестиційної діяльності, оновлення основних засобів та впливу інтенсивних факторів економічного зростання дозволяє діагностувати процес активізації науково-технічного прогресу на підприємстві за умов інтенсивної конкуренції за динамікою ринку залізорудної продукції;

- методичний підхід до багатоцільового інтегрованого базового оцінювання стійкості сталого прогресивного розвитку залізорудних підприємств за ключовими показниками діяльності суб'єкта господарювання, який, на відміну від наявних, ґрунтується на вагових точкових оцінюваннях ризику зниження рівня сталого розвитку з урахуванням інтегрального оцінювання монополізації ринку залізорудної продукції за методом ранжування та критерієм рівномірності розподілення ринкових часток, що дозволяє оцінювати й прогнозувати ступінь сталості функціонування підприємства на цільових ринках залізорудної продукції;

- методичний підхід до комплексного інтегрованого оцінювання рівня сталого розвитку залізорудних підприємств з урахуванням інноваційно-інвестиційної складової, який, на відміну від наявних, засновано на моніторингу умов контролю прогресивності та активності інноваційно-інвестиційних процесів розвитку підприємства шляхом аналізу та ранжування ситуацій і рівнів його забезпеченості, що дозволяє розпізнавати ознаки, властиві різним ситуаціям щодо перспектив інноваційно-інвестиційного розвитку підприємства з метою передбачення можливих наслідків від достатньо позитивних до кризового стану;

- методичний підхід до визначення граничних можливостей щодо забезпеченості сталого розвитку залізорудних підприємств з урахуванням інноваційно-інвестиційної складової, у якому, на відміну від наявних, відносно встановлених бажаних інтервалів граничних меж умов контролю значень рівня сталого розвитку розраховуються граничні межі показника «Евклідова відстань», який дозволяє контролювати абсолютні відхилення від його критеріального (нормативного) значення та підвищити ефективність стратегічного реагування на виклики конкурентного середовища.

Набули подальшого розвитку:

- окремі ключові аспекти процедур інструментарію ранжування ситуацій і рівнів забезпеченості сталого розвитку залізорудних підприємств з урахуванням інноваційно-інвестиційної складової, які ґрунтуються на використанні шкали попередніх грубих оцінок стану ситуацій і відповідного їх уточнення, виходячи з переконання про обернено пропорційну залежність погіршення стану сталого розвитку суб'єктів господарювання відносно класифікаційних рівнів ситуацій, що покращує якість процедур діагностики рівня сталого розвитку підприємства;

- класифікація якісних характеристик інформаційних ситуацій відносно станів економічного середовища залізорудних підприємств і вибору відповідних критеріїв, заснованих на методах теорії потенціалу та принципах максимуму функцій невизначеності й функцій неточності, при діагностиці та ранжуванні ситуацій і рівнів забезпеченості сталого розвитку підприємств з

урахуванням інноваційно-інвестиційної складової, що сприяє підвищенню рівня обґрунтованості рішень за умов невизначеності й конфліктності у сфері управління сталим розвитком підприємства;

- комплексне інтегроване оцінювання рівня ефективності сталого розвитку залізорудного підприємства з урахуванням інноваційно-інвестиційної складової відносно його ключових бізнес-напрямів, яка визначається на основі оцінювання рівня сталого розвитку залізорудних підприємств у контексті тенденцій активізації науково-технічного прогресу на підприємстві, багатоцільового теоретико-ігрового оцінювання оптимальності бізнес-напрямів за критерієм гарантованого результату та їх часткової участі в отриманні доходу на одиницю продукції, що дозволяє врахувати вплив ризику невизначеності й конфліктності при прогнозуванні тенденцій безпеки сталого розвитку підприємства.

1.5. Перелік наукових праць, які відображають основні результати дисертації

У наукових фахових виданнях України:

1. Афанасьєв Є.В., Демченко П.С. Окремі концептуальні аспекти щодо врахування економічних ризиків у моделюванні стратегій розвитку залізорудних підприємств. *Проблеми системного підходу в економіці*: зб. наук. праць. 2019. Вип. 6 (74). С. 15–20.

2. Демченко П.С. Окремі ключові аспекти удосконалення методичних підходів до функціонування механізму інноваційно-інвестиційного розвитку підприємства. *Економічний аналіз*: зб. наук. праць. 2020. Том 30. № 3. С. 166–174.

3. Демченко П.С. Удосконалення механізму управління сталим розвитком гірничо-збагачувального комбінату з урахуванням інноваційно-інвестиційної складової. *Держава та регіони*. Економіка та підприємництво. 2022. № 3 (126). С. 25–33.

4. Yevhen Afanasiev, Pavlo Demchenko. Forecasting and management of innovation and investment development of iron ore enterprises based on stochastic risk modeling. *Економічний аналіз*: зб. наук. праць. 2023. Том 33. № 1. С. 192–199.

У міжнародних наукових виданнях:

5. Yevhen Afanasiev, Serhiy Kapitula, Ihor Afanasiev, Mariia Afanasieva, Pavlo Demchenko. Selected aspects of modeling the process of evaluating business strategies for sustainable economic development of iron ore enterprises. *International Journal of Innovative Technologies in Economy*. 2020. 2 (29). С. 18–26.

6. Pavlo Demchenko. Criteria valuation of management solutions for innovation and investment development of the enterprise under conditions of uncertainty and conflict. *International Journal of Innovative Technologies in Economy*. 2020. 5 (32). С. 71–78.

У працях, опублікованих у співавторстві, особисто здобувачеві належить: [1] – урахування ключових аспектів виробничо-господарських і фінансово-економічних ризиків у моделюванні стратегій розвитку бізнес-одиноць залізорудних підприємств; [4] – удосконалення прикладних теоретичних підходів до управління ризиками залізорудних підприємств щодо прогнозування перспектив інноваційно-інвестиційного розвитку з урахуванням впливу стохастичної невизначеності притаманної розробці родовищ залізних руд; [5] – класифікаційні рівні ситуацій щодо покращення якості процедур діагностики рівня сталого розвитку підприємства та послідовність етапів процедури багатокритеріального теоретико-ігрового оцінювання альтернативних бізнес-стратегій залізорудного підприємства.

В інших наукових виданнях:

1.6. Апробація основних результатів дослідження на конференціях, симпозіумах, семінарах тощо

1. Демченко П.С., Кравцова О.О. Окремі аспекти оптимізації економічних ризиків стратегій розвитку залізорудних підприємств металургійного комплексу. *Економічні та інноваційно-інвестиційні процеси в умовах змін ринкового середовища*: матеріали міжнар. наук.-практ. конф., м. Львів, 24 жовт. 2020 р. Львів, 2020. С. 34–37.

2. Афанасьєв Є.В., Афанасьєва М.Г., Демченко П.С. Удосконалення теоретико-методичних підходів імітаційного моделювання забезпечення сталого економічного розвитку залізорудних підприємств. *Актуальні економіко-правові, соціальні та екологічні аспекти розвитку*

промисловості та суспільства: матеріали всеукр. наук.-практ. інтернет-конф., м. Кривий Ріг, 1–31 берез. 2021 р. Кривий Ріг, 2021. С. 32–35.

3. Демченко П.С. Удосконалення методичних підходів до функціонування механізму інноваційно-інвестиційного розвитку підприємства. *Сучасний менеджмент: проблеми теорії та практики*: матеріали III міжнар. наук.-техн. інтернет-конф., м. Кривий Ріг, 31 трав. 2021 р. Кривий Ріг, 2021. С. 126–127.

4. Демченко П.С. Особливості парадигми забезпечення сталого розвитку залізрудних підприємств з урахуванням інноваційно-інвестиційної складової. *Розвиток промисловості та суспільства*: матеріали міжнар. наук.-техн. конф., м. Кривий Ріг, 25-27 трав. 2022 р. Кривий Ріг, 2022. С. 132.

5. Афанасьєв Є.В., Афанасьєва М.Г., Демченко П.С. Використання продукційних правил для моделювання процесу нормалізації фінансово-економічних показників суб'єкта господарювання. *Фінансово-економічні проблеми розвитку суб'єктів господарювання в період становлення інноваційної економіки*: матеріали всеукраїнської наук.-практ. конф., м. Кривий Ріг, 10 лист. 2022 р. Кривий Ріг, 2022. С. 29–32.

6. Демченко П.С. Особливості оцінки та управління економічною ефективністю сталого інноваційно-інвестиційного розвитку залізрудних підприємств. *Економіка та менеджмент сучасних організацій: проблеми теорії та практики*: матеріали міжнар. наук.-практ. інтернет-конференції, м. Кривий Ріг, лист.-груд. 2022 р. Кривий Ріг, 2022. С. 171–173.

1.7. Наукове значення виконаного дослідження із зазначенням можливих наукових галузей та розділів програм навчальних курсів, де можуть бути застосовані отримані результати

Матеріали та результати дослідження впроваджено у навчальному процесі Криворізького національного університету під час розроблення робочих програм, науково-методичного забезпечення та викладання дисциплін на кафедрі менеджменту і адміністрування: «Інвестиційно-інноваційний розвиток та оцінювання ефективності наукових розробок» (довідка № 01/10-04/2023 від 02.03.2023 р.) у процесі підготовки аспірантів спеціальності 073 Менеджмент; «Управління ризиками бізнес-процесів» (довідка № 01/10-03/2023 від 02.03.2023 р.) у процесі підготовки магістрів спеціальності 073 Менеджмент.

1.8. Практична цінність результатів дослідження із зазначенням конкретного підприємства або галузі народного господарства, де вони можуть бути застосовані

Отримані наукові результати дослідження впроваджено в практичну діяльність ПрАТ «ПівніГЗК» – довідка № 897/1 від 11.05.2022 р., діяльність ДП «ДПІ «Кривбаспроект» (довідка від 05.05.2022 р.), які знайшли своє відображення в методиці діагностики рівня сталого розвитку залізрудного підприємства з урахуванням інноваційно-інвестиційної складової.

Оцінка структури дисертації, її мови та стилю викладення

Дисертація за структурою, мовою і стилем викладення відповідає вимогам МОН України.

У ході обговорення дисертації до неї не було висунуто жодних зауважень щодо самої суті роботи.

2. З урахуванням зазначеного, на засіданні кафедри менеджменту і адміністрування ухвалили:

2.1. Дисертація Демченко Павла Сергійовича «Управління сталим розвитком залізрудних підприємств з урахуванням інноваційно-інвестиційної складової» є завершеною науковою працею, у якій розв'язано конкретне наукове завдання теоретичне обґрунтування та розроблення методичних підходів і практичних рекомендацій підвищення ефективності сталого розвитку залізрудних підприємств у контексті удосконалення управління інноваційно-інвестиційними процесами.

2.2. У 12 наукових публікаціях повністю відображені основні результати дисертації, з них 4 статті у наукових фахових виданнях України та 2 статті у наукових періодичних виданнях інших держав, які входять до міжнародних наукометричних баз (6 праць – у збірниках матеріалів міжнародних і всеукраїнських науково-практичних конференцій).

2.3. Дисертація відповідає вимогам наказу МОН України № 40 від 12.01.2017р. «Про затвердження вимог до оформлення дисертації».

2.4. З урахуванням наукової зрілості та професійних якостей Демченко П.С. дисертація «Управління сталим розвитком залізрудних підприємств з урахуванням інноваційно-інвестиційної складової» рекомендується для подання до розгляду та захисту у спеціалізованій вченій раді.

За затвердження висновку проголосували:

за	– (одинадцять)
проти	– (немає)
утримались	– (немає)

Головуючий на засіданні кафедри,
зав. кафедри менеджменту і адміністрування,
д.е.н., професор

Варава Л.М.

«19» червня 2023 р.

